

KOLMOSTIEN HISTORIA: MOOTTORITIE TAMPEREELLE Liikenne ja aluerakenteen muutos valtatie varrella keskiajalta 2000-luvulle

Kolmostiestä kasvoi pisin vilkkaasti liikennöity valtatie 1970-luvulle tultaessa. Liikenne kasvoi Helsingin ja Tampereen välillä enemmän kuin muilla valtateilla.

Hämeenlinnan seutu on vuosisatoja vanha liikenne- ja asutuskeskus, mutta se joutui jakamaan kehityksen tuoman suosion 1900-luvulla mm. Lahden ja Riihimäen kanssa. Helsinki perustettiin 1550 kilpailemaan Länsi-Euroopan ja Venäjän välisestä kaupasta. Helsinki ylsi kukoistukseen vasta 1700-luvulla puukaupan ja Viaporin (Suomenlinnan) rakennustöiden vuoksi. Tampereen kasvu alkoi 1840-luvulla teollisuuden myötä. Pietarin markkinat käänivät Tampereen kaupan pääsuunnan ensimmäisen kerran Turun suunnalta toisaalle.

Ensimmäinen nykyaikainen valtatie Helsingin ja Tampereen välille syntyi 1958-64. Tuolloin valtatie rakentamista rautatien suuntaisesti yleensä vältettiin, mutta periaatteesta poikettiin kolmostietä uudistettaessa. Ei voitu ajatella, että uusi maantie olisi mennyt nopeasti kehittyneiden Hyvinkään ja Riihimäen taajaman ohi. Ensimmäinen moottoritie kolmostielle syntyi Hämeenlinnaan 1960-luvulla. Kokonaisuudessaan Helsingin-Hämeenlinnan tie valmistui moottoritieksi 1992 ja Hämeenlinnan ja Tampereen väli syksyllä 2000.

1990-luvulla moottoritietyömaat joutuivat myös ekoterrorismin kohteiksi.

Talouselämä ja väestönkasvu Tampereen ja Helsingin välisellä alueella tekivät Turun ja Viipurin Suomesta Helsingin ja Tampereen Suomen. Helsingin-Tampereen rautatie on myös tärkein päärata. Kaupunkien väli on kasvanut nauhamaiseksi taajama-alueeksi, jolla asuu melkein joka kolmas suomalainen ja jonka piirissä on pääosa Suomen yrityksistä.

Dosentti Marko Nenosen tutkimus Helsingin ja Tampereen välisen maantien historiasta julkaistiin lokakuussa 2000. Teoksen on tuottanut Chronicon Oy.